

TRT6

Murat
BARDAKÇI

✉ mbaridaki@tugazite.com.tr

Batlamyus Atlası'nın meçhul kahramanı Mihrican Hanım'dır!

ORTAYA uzun çabalarla sonra konan bazı güzel işler vardır, bir vesile ile gündem olur, konuşulur, işi halledenlerden bahsedilir ama o eseri ortaya koyan asıl kişinin ismi hiçbir yerde geçmez!

Hani, **Bülent Ecevit**'in **Rabindranath**

Tagore'dan yaptığı tercümelemin birinde

"Aleve aydınlığı için tessekkür et ama

tükemeyen bir sabrıyla gölgede durarak
lambayı tutan eli unutmaz" diye bir söz vardır ya, işte onun gibi...

Bahsedeceğim **"gölgedeki el"**, **Mihrican**

Kılıç Özer adında kitap restoratörü bir hanı-

ma altı zamanla yokolup gitmekten kurtardığı

kitap da **"Batlamyus Atlası"**; yani Topkapı

Saray'ında muhalaza edilen ve geçen hafta

yaşadığımız **"salak"** muhabbeti sırasında

bahsi az da olsa geçen elyazması eser...

'MATTHEW' DEĞİL, 'MATTA'!

Milattan Sonra ikinci asırda Mısır'da yaşa-

yan Yunanlı âlimin elyazmasına şimdilerde

"Ptolemaios Atlası" deniyor ama **Ptolemai-**

os'tan burada **"Batlamyus"** diye sözecece-

ğim. Zira bizde belli bir şekilde yerleşmiş

olan yabancı isimlerin Avrupa dillerine göre

telâfüzuna, meselâ **"Petrus"**, **"Pavlos"**,

"Yuhanna", **"Matta"** diye bildiğimiz Hris-

tian azizlerine ve İncil yazarlarına Batı'da

"Peter", **"Paul"**, **"John"** yahut **"Matthew"**

dendiği için bu şekilde kullanılmasına ve hele

"Matia İncil'i" yerine **"Matthew'un Cospeli?"**

ifadesinin tercih edilmesine karşı olduğum

için **"Ptolomeus"** a **"Batlamyus"** diyorum.

14. asırda hazırlanan, bugün Topkapı

Saray'ında **Fatih Sultan Mehmed'e** ait kitaplar

arasında bulunan ve akademik bakımdan

büyük önem taşıyan bu çok önemli atlas,

kelimelerin tam mânâsı ile perişan vaziyette

idi. 2000'lerin başında Topkapı Sarayı'nın

müdüresi yahut aramızdaki unvânı ile

"Saray Nâzırı" **Dr. Filiz Çağman**, atlasın

restorasyonunu yaptırmak istedi ama gereken

maddi kaynağı devletten sağlayamayınca

çareyi zenginlere müracaata buldu. **Prof.**

Celâl Sengör Avrupa'nın önde gelen bir

restoratörüne 30 bin Euro verdi, bu para

saraya kitap tanirinde kullanılacak bazı

cihazların gönderilmesine yaradı, birkaç sene

devam eden onarımdan sonra Boyut Yayınları

eserin tıpkibasımını yayınladı ve iş nihayet

geçen hafta yaşadığımız mâlûm **"salak"**

tartışmasına kadar uzandı!

Şimdi, bu çok önemli eserin 120 sayfa-

sını elden geçirerek tekrar hayat bulmasını

sağlayan ama tanıtımlarda ve kitabın bahsinin

geçtiği programlarda ismi geçmeyen bir

hanımdan, yani **Tagore**'ün tabiri ile **"gölgede-**

ki el"den bahsedip yaşanan bize mahsus bazı

tuhaflikları anlatacağım...

800 yaşındaki Batlamyus Atlası'nın resto-

rasyonunu, yani âmiyâne ifadesi ile tamirini

Mihrican Kılıç Özer isimindeki hanım restora-

tör yaptı ama ismi hiç telâfuz edilemedi....

DIŞARIDAN MEDET UMMAK

Elyazmasını kurtarma faaliyeti başladığı

sırada Kültür Bakanlığı'nın İstanbul'daki

restorasyon biriminde görevli olan

Mihrican Hanım daha sonra Ankara'ya,

Cumhurbaşkanlığı Arşiv Müdürlüğü

bünyesindeki Restorasyon ve Konservasyon

Merkezi'ne gönderildi ve Batlamyus'u

kurtarma faaliyetine Ankara'dan İstanbul'a

götüp gelerek devam etti.

Amma bürokrasi o arada bir iş emeden

duranadı ve **Mihrican Hanım**'ın Ankara'ya

gönderilmiş olduğunu gözardı eden Bakanlık

"Sen zaten İstanbul'daki kadromuzdasın"

diyerek yol masrafını bile karşılamayı red-

dettil! Restoratör hanım üstlendiği işi tamam-

layabilmek için Ankara'dan İstanbul'daki

laboratuvara aylarca bütün masrafı bizzat,

yani cebinden vererek gidip geldi ve harcırah

mesalesi işin tamamlanmasına kısa bir zaman

kala halledilebildi!

Atlasın restorasyonu 2016 Ekim'inin başın-

da tamamlandı ve **Mihrican Hanım** yokol-

maktan kurtardığı Batlamyus'un elyazmasını

avnu senenin 11 Ekim'inde bir tutanakla alt

olduğu yere, Topkapı Sarayı'na teslim etti.

Mihrican Hanım'ın çabası Türkiye'de

mesleğine bu derece bağlı ve hevesli

uzmanların hâlâ vârolduğunu göstermesi

bakımından memnuniyet verirken, hemten her

alanda yaşadığımız **"Bu iş biz yapamayız,**

dışardan uzman getirelim" ezikliğinden

de artık kurtulmamız gerektiğini apaçık

göstermektedir!